

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 526

van **ILSE MALFROOT**

datum: 26 februari 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Startlening - Stand van Zaken

De startlening van PMV/z is een achtergestelde lening die openstaat voor alle startende ondernemers (rechtspersonen en natuurlijke personen). Natuurlijke personen mogen ten hoogste 4 jaar actief zijn als zelfstandige in hoofdberoep. Hetzelfde geldt voor een rechtspersoon, waarbij er rekening wordt gehouden met de voorgeschiedenis van de vennoten. Daarnaast komen ook stagiairs in het kader van de uitoefening van een vrij beroep en studenten-starters voor de Startlening in aanmerking.

Het maximumbedrag van de startlening bedraagt 100.000 euro en kan ook nooit hoger zijn dan 4 keer de eigen inbreng. De intrestvoet is vast en bedraagt 3,00% op jaarbasis. De duur van de lening is minimaal 3 en maximaal 10 jaar.

Ook volledig uitkeringsgerechtigde werklozen, niet-werkende werkzoekenden (NWWZ's) of begunstigen van een leefloon openen een recht op de startlening met een attest Startlening van VDAB. Andere modaliteiten zijn bij deze doelgroepen van kracht. De looptijd van de startlening bedraagt minimum 5 jaar, daarbij zijn geen waarborgen aan PMV/z verschuldigd. Als de zaak of onderneming wordt stopgezet, kan een schuld tot 40.000 euro worden kwijtgescholden.

1. Hoeveel startleningen werden geweigerd resp. goedgekeurd in 2017/2018/2019/2020? Graag een opdeling naargelang volgende categorieën, met bijbehorende budgetten, per provincie:
 - a) stagiairs in het kader van de uitoefening van een vrij beroep;
 - b) studenten-ondernemers;
 - c) rechtspersonen;
 - d) natuurlijke personen;
 - e) werkzoekenden;
 - f) volledig uitkeringsgerechtigde werklozen;
 - g) niet-werkende werkzoekenden;
 - h) begunstigen van een leefloon.
2. Liggen de toegekende bedragen van de startleningen in lijn met de verwachte budgettering? Zo niet, hoe verklaart de minister de onder- of overbenutting?

3. Wat is het gemiddelde bedrag dat wordt geleend en de gemiddelde duurtijd? Graag een jaarlijks overzicht (2017-2020) met een opdeling naargelang volgende categorieën, per provincie:
 - a) stagiairs in het kader van de uitoefening van een vrij beroep;
 - b) studenten-ondernemers;
 - c) rechtspersonen;
 - d) natuurlijke personen;
 - e) werkzoekenden;
 - f) volledig uitkeringsgerechtigde werklozen;
 - g) niet-werkende werkzoekenden;
 - h) begunstigden van een leefloon.
4. Graag een overzicht per gemeente van de toegekende startleningen (van 2017 t.e.m. 2020), met bijbehorende budgetten.
5. Voor welke sectoren werden startleningen toegekend? Graag een opsomming met bijbehorende bedragen, per provincie.
6. Hoeveel starters hebben sinds de start van de coronapandemie gebruikgemaakt van het betalingsuitstel op de startlening en voor welk bedrag?
7. Hoe bepaalt het agentschap de intrestvoet van 3%, aangezien de meeste banken kredieten verstrekken tegen een lager tarief?
8. Voor welke bedragen werd bij stopzetting van de onderneming een schuld kwijtgescholden? Graag een opdeling naargelang volgende categorieën, per provincie:
 - a) werkzoekenden;
 - b) volledig uitkeringsgerechtigde werklozen;
 - c) niet-werkende werkzoekenden.
9. Hoeveel startende ondernemingen, al dan niet gebruikmakend van de startpremie, waren er jaarlijks van 2017 tot en met 2020? Graag een overzicht naargelang ondernemingstype, per provincie.
10. Hoe evalueert de minister het succes van de startlening? Werd het beoogde doel bereikt?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 526 van 26 februari 2021

van **ILSE MALFROOT**

1. Gegevens over de categorie "stagiairs in het kader van de uitoefening van een vrij beroep" heeft PMV/z-Leningen niet beschikbaar.

Hieronder het aantal goedgekeurde en het aantal geweigerde leningen voor de categorie "Student-ondernemers" per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☒ Student Ondernemer			2	1	3
☒ Aanvaard			1	1	2
Vlaams Brabant				1	1
West-Vlaanderen			1		1
☒ Geweigerd			1		1
Antwerpen			1		1

Voor de rest van de starters wordt er een onderscheid gemaakt tussen de starters zonder attest Startlening en de starters met een aangeleverd attest Startlening (dit zijn de volledig uitkeringsgerechtigde werklozen/niet-werkende werkzoekenden en begunstigten van een leefloon).

Het aantal goedgekeurde en het aantal geweigerde leningen voor de starters zonder een attest Startlening per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☒ Niet Werkzoekend / Werkloos	195	147	159	142	643
☒ Niet Student	195	147	157	141	640
☒ Aanvaard	78	69	82	69	298
Antwerpen	23	23	27	29	102
Brussel		1			1
Henegouwen			1	1	2
Limburg	23	8	10	5	46
Luik	1				1
Namen	2				2
Oost-Vlaanderen	13	17	18	15	63
Vlaams Brabant	5	11	11	8	35
West-Vlaanderen	11	9	15	11	46
☒ Geweigerd	117	78	75	72	342
Antwerpen	38	21	37	26	122
Brussel			2		2
Limburg	24	14	11	8	57
Oost-Vlaanderen	32	27	10	19	88
Vlaams Brabant	10	4	4	6	24
West-Vlaanderen	13	12	11	13	49

Het aantal goedgekeurde en het aantal geweigerde leningen voor de starters met een attest Startlening per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☒ Werkzoekende / Werkloos	55	41	27	22	145
☒ Niet Student	55	41	27	22	145
☒ Aanvaard	28	18	10	17	73
Antwerpen	10	6	6	8	30
Limburg	8	5	1	5	19
Oost-Vlaanderen	5	4		3	12
Vlaams Brabant	2	2	1		5
West-Vlaanderen	3	1	2	1	7
☒ Geweigerd	27	23	17	5	72
Antwerpen	9	6	8	1	24
Brussel		1			1
Limburg	3	1	1		5
Oost-Vlaanderen	7	5	3		15
Vlaams Brabant	3	3	2	3	11
West-Vlaanderen	5	7	3	1	16

Het aantal, het gemiddeld kredietbedrag (in euro) en de gemiddelde looptijd (in maanden) van de lening van goedgekeurde en geweigerde aanvragen per type starter (natuurlijke persoon of rechtspersoon) en per provincie:

	2017			2018		
Row Labels	Aantal	Bedrag (gem)	Duur (gem)	Aantal	Bedrag (gem)	Duur (gem)
☐ Aanvaard						
☐ Natuurlijk pers oon	64	37 435	72	40	45 276	77
Antwerpen	21	44 551	70	17	46 648	78
Henegouwen						
Limburg	21	29 192	79	8	41 875	75
Oost-Vlaanderen	11	34 242	62	9	46 804	77
Vlaams Brabant	4	45 346	65	4	47 953	83
West-Vlaanderen	7	41 316	75	2	35 000	72
☐ Rechts pers oon	42	57 632	68	47	58 601	70
Antwerpen	12	56 226	67	12	53 387	64
Brussel				1	38 250	60
Henegouwen						
Limburg	10	63 378	76	5	51 200	82
Luik	1	58 871	48			
Namen	2	50 000	47			
Oost-Vlaanderen	7	52 958	61	12	74 750	79
Vlaams Brabant	3	40 600	70	9	56 233	65
West-Vlaanderen	7	65 809	74	8	52 034	68
☐ Geweigerd						
☐ Natuurlijk pers oon	61	37 531	72	60	41 159	74
Antwerpen	20	43 965	74	17	38 415	68
Brussel				1	40 000	60
Limburg	15	32 031	70	8	51 125	77
Oost-Vlaanderen	14	37 179	66	16	45 994	74
Vlaams Brabant	3	46 667	76	6	34 453	80
West-Vlaanderen	9	29 901	81	12	35 407	80
☐ Rechts pers oon	83	61 159	75	41	68 665	73
Antwerpen	27	64 720	78	10	61 075	79
Brussel						
Limburg	12	61 941	71	7	60 714	72
Oost-Vlaanderen	25	54 740	66	16	76 031	68
Vlaams Brabant	10	60 700	85	1	80 000	60
West-Vlaanderen	9	67 778	85	7	69 000	77

	2019			2020		
Row Labels	Aantal	Bedrag (gem)	Duur (gem)	Aantal	Bedrag (gem)	Duur (gem)
☐ Aanvaard						
☐ Natuurlijk pers oon	41	39 310	73	42	35 106	71
Antwerpen	15	39 110	73	18	33 947	69
Henegouwen	1	40 000	84			
Limburg	7	48 334	69	8	36 500	78
Oost-Vlaanderen	5	48 400	72	8	28 338	66
Vlaams Brabant	5	33 800	74	2	29 000	78
West-Vlaanderen	8	29 466	74	6	47 782	72
☐ Rechts pers oon	52	64 613	77	45	66 580	70
Antwerpen	18	65 603	77	19	67 221	73
Henegouwen				1	100 000	36
Limburg	4	54 486	81	2	90 000	72
Oost-Vlaanderen	13	66 908	69	10	63 832	67
Vlaams Brabant	7	50 486	69	7	71 429	74
West-Vlaanderen	10	73 790	89	6	50 100	66
☐ Geweigerd						
☐ Natuurlijk pers oon	47	36 294	78	27	37 433	69
Antwerpen	24	39 559	73	3	46 667	72
Limburg	6	26 167	74	3	40 000	100
Oost-Vlaanderen	5	39 160	84	9	38 750	69
Vlaams Brabant	3	21 500	84	5	22 908	58
West-Vlaanderen	9	37 677	92	7	41 057	62
☐ Rechts pers oon	46	65 023	73	50	64 926	76
Antwerpen	22	69 967	63	24	61 212	76
Brussel	2	74 000	60			
Limburg	6	62 033	62	5	100 000	96
Oost-Vlaanderen	8	52 894	98	10	59 054	67
Vlaams Brabant	3	43 609	88	4	58 750	78
West-Vlaanderen	5	75 520	82	7	64 522	72

2. Het aantal en de bedragen van de toegekende Startleningen kende de afgelopen jaren een dalend verloop. Dit is enigszins verrassend omdat het aantal starters de afgelopen jaren toenam. We merken dat meer starters voor hun financiering terecht kunnen bij de banken. Dit wordt onder meer bevestigd door het stijgend aantal starters in de door PMV/z-Waarborgen gewaarborgde bankkredieten.

De toegekende Startleningen liggen grosso modo in lijn met de jaarlijks opgemaakte budgetten. PMV/z-Leningen levert, samen met VLAIO, veel inspanningen om de starters en diverse organisaties die startende ondernemers begeleiden en informeren te bereiken en hen op de financieringsmogelijkheden via onder meer de Startlening te wijzen. In de komende jaren wordt er, in de post-Corona periode, een stijging in het aantal aanvragen van Startleningen verwacht.

3. Wij verwijzen naar dezelfde categorieën zoals opgenomen in de antwoorden op vraag 1.

Het gemiddelde geleende bedrag (in euro) voor de student-ondernemer opgedeeld per jaar en per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☐ Student Ondernemer			43 302	100 000	62 201
☐ Aanvaard			15 500	100 000	57 750
Vlaams Brabant				100 000	100 000
West-Vlaanderen			15 500		15 500

De gemiddelde looptijd (in maanden) voor de student-ondernemer opgedeeld per jaar en per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☐ Student Ondernemer			54	60	56
☐ Aanvaard			60	60	60
Vlaams Brabant				60	60
West-Vlaanderen			60		60

Het gemiddelde geleende bedrag (in euro) voor starters zonder een attest Startlening opgedeeld per jaar en per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☐ Niet Werkzoekend / Werkloos	51 770	54 385	54 349	54 571	53 624
☐ Niet Student	51 770	54 385	54 489	54 249	53 584
☐ Aanvaard	49 304	54 798	56 439	52 619	53 307
Antwerpen	51 906	51 187	57 089	56 428	54 402
Brussel		38 250			38 250
Henegouwen			40 000	100 000	70 000
Limburg	44 926	42 875	54 028	36 000	45 578
Luik	58 871				58 871
Namen	50 000				50 000
Oost-Vlaanderen	47 531	66 226	61 767	49 668	57 152
Vlaams Brabant	45 263	59 128	45 218	57 250	52 346
West-Vlaanderen	55 952	49 585	59 809	46 481	53 699

De gemiddelde looptijd (in maanden) voor starters zonder een attest Startlening opgedeeld per jaar en per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☐ Niet Werkzoekend / Werkloos	72	71	75	71	72
☐ Niet Student	72	71	75	71	72
☐ Aanvaard	70	72	76	69	72
Antwerpen	69	70	76	70	71
Brussel		60			60
Henegouwen			84	36	60
Limburg	76	77	74	65	75
Luik	48				48
Namen	47				47
Oost-Vlaanderen	61	77	70	68	70
Vlaams Brabant	67	69	72	77	71
West-Vlaanderen	79	67	86	68	76

Het gemiddelde geleende bedrag (in euro) voor starters met een attest Startlening (volledig uitkeringsgerechtigde werklozen/niet-werkende werkzoekenden/begunstigden van een leefloon) opgedeeld per jaar en per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☐ Werkzoekende / Werkloos	37 943	45 256	38 040	44 472	41 019
☐ Niet Student	37 943	45 256	38 040	44 472	41 019
☐ Aanvaard	34 667	43 568	32 810	43 519	38 669
Antwerpen	41 644	42 724	37 683	31 479	38 357
Limburg	26 689	49 600	16 000	58 400	40 501
Oost-Vlaanderen	25 892	48 097		40 000	36 820
Vlaams Brabant	38 435	23 750	25 000		29 874
West-Vlaanderen	44 798	40 000	30 500	76 000	44 485

De gemiddelde looptijd (in maanden) voor starters met een attest Startlening (volledig uitkeringsgerechtigde werklozen/niet-werkende werkzoekenden/begunstigden van een leefloon) opgedeeld per jaar en per provincie:

Row Labels	2017	2018	2019	2020	Grand Total
☐ Werkzoekende / Werkloos	73	82	78	78	77
☐ Niet Student	73	82	78	78	77
☐ Aanvaard	71	80	70	76	74
Antwerpen	69	81	74	74	74
Limburg	83	78	60	89	82
Oost-Vlaanderen	64	83		60	69
Vlaams Brabant	68	78	60		70
West-Vlaanderen	57	84	66	84	67

Voor het gemiddeld ontleend bedrag (in euro) en de gemiddelde looptijd (in maanden) per type starter (natuurlijke persoon of rechtspersoon) verwijzen wij naar het antwoord onder vraag 1.

4. Een overzicht per gemeente van de toegekende Startleningen met de bijhorende budgetten heeft PMV/z-Leningen niet beschikbaar.
5. Het aantal toegekende Startleningen per provincie en per sector, met bijhorende bedragen opgedeeld per jaar vindt u in bijlage 1.
6. Voor de vervaldagen maart 2020 tot en met augustus 2020, heeft PMV/z-Leningen aan alle begunstigden van een Startlening een uitstel van betaling van zowel interesten als kapitaal aangeboden.

421 begunstigden van een Startlening hebben dit aanbod van uitstel aanvaard (= meer dan 95%).

Sindsdien kan er op vraag van de onderneming, en mits motivatie, een bijkomend uitstel toegekend worden aan ondernemingen die nog steeds geïmpacteerd worden door de coronacrisis.

Tot hertoe ontving PMV/z-Leningen voor 53 Startleningen een vraag tot het bekomen van een bijkomend uitstel (schommeland tussen 2 en 6 maanden), bovenop het reeds verkregen uitstel in de periode maart tot en met augustus. Dit bijkomend uitstel werd telkens toegestaan.

Het verstrekken van een uitstel van betaling betekent voor PMV/z-Leningen enkel een operationele kost voor de verwerking. De terugbetaling van de lening zal gebeuren met enige vertraging maar houdt geen kwijschelding van betaling in.

7. PMV/z-Leningen (het vroegere Participatiefonds Vlaanderen) is de Vlaamse opvolger van het federale Participatiefonds.

Voor leningen die werden versterkt door het federale Participatiefonds werd voor de intrestvoet een wettelijke onderdrempel bepaald op ten minste 3%. Hoewel deze wettelijke regeling niet van toepassing is op de leningen die worden verstrekt door PMV/z-Leningen werd deze regeling door de raad van bestuur van PMV/z-Leningen omwille van een streven naar continuïteit na de regionalisering ook door PMV/z-Leningen aangehouden.

De Startlening heeft een achtergesteld karakter en er zijn meestal geen waarborgen aan gekoppeld. Hierdoor heeft de Startlening een hoger risicoprofiel dan een traditioneel bankkrediet, dat wel gedekt wordt door waarborgen. Het hogere risicoprofiel rechtvaardigt een hoger rentetarief. De huidige rentevoet van 3% ligt bijgevolg nog sterk onder het markttarief en bevat bijgevolg een component van staatssteun.

8. Zoals hierboven reeds aangegeven worden de categorieën werkzoekenden, volledig uitkeringsgerechtigde werklozen en niet-werkende werkzoekenden niet apart bijgehouden in de database.

Provincie	Aantal	Bedrag van kwijschelding
Antwerpen	21	490 449,56
Limburg	10	223 383,18
Oost-Vlaanderen	14	250 039,39
Vlaams Brabant	2	63 629,19
	47	1 027 501,32

9. PMV/z-Leningen heeft geen gegevens over het aantal startende ondernemingen, al dan niet gebruikmakend van de startpremie, per jaar.
10. Bij de overname van de activiteiten van het Participatiefonds door het Vlaams Gewest, in juli 2014, kwam ook de Startlening in het aanbod van Participatiefonds Vlaanderen (nu PMV/z-Leningen genaamd) terecht. Toen betrof de Startlening alleen leningen aan werklozen die een 'attest startlening' konden voorleggen.

In 2015 verruimde PMV/z-Leningen het toepassingsgebied van de Startlening tot alle startende ondernemingen. Het maximumbedrag werd ook verhoogd tot 100.000 euro. Dit resulteerde in een stijging van het aantal aanvragen en van het gemiddeld bedrag per aanvraag. Het is positief dat PMV/z-Leningen zo meer starters kon bereiken, waarmee het beoogde doel (verderzetting van de federale Startlening) niet alleen werd bereikt, maar ook overschreden.

De laatste jaren stellen we echter een daling vast van het aantal aanvragen en toekenningen van Startleningen. Dit is grotendeels toe te schrijven aan de meer actieve rol die de banken de voorbije jaren speelden in de financiering van starters, en dit aan zeer lage rentetarieven.

Dit neemt niet weg dat, zeker in de post-Corona periode, PMV/z-Leningen sterk moet blijven inzetten op de promotie van en de communicatie rond dit aantrekkelijke product. Niet in het minst omdat het achtergesteld karakter van deze lening ertoe bijdraagt dat de startende ondernemers een financieel meer robuuste basis hebben en bijgevolg gemakkelijker andere (vooral bank-)financiering kunnen aantrekken voor de financiering van de verdere groei.

BIJLAGE

[Het aantal toegekende Startleningen per provincie en per sector](#)